

«Дорбоон хонуутун ооньуулар»

Березкина С.К. Н.Д.Суббурусской аатынан Болтоно орто оскуолатын
логопеда

Кирии тыл

Кэлинни сылларга оҕо тылын сайдыытын кердердүүтэ хойутаан инэрэ көстөр. Оҕо оскуолаҕа киирэригэр дорбоону чуолкайдык сацарар, сааһыгар сепке толкуйдуур, билиилээх буолан тахсыахтаах.

Кыра саастаах оҕо сүрүн дьарыга , бары еттүнэн сайдар эйгэтэ – ооньуу буолар. Онтон сиэттэрэн “Дорбоон хонуутун ооньуулар” диэн оҕо дорбоону сепке истэр, санарар, тылын саппааһын байытар, толкуйдуур, онорон керер дьобурун сайыннарар, тулалыыр эйгэни кытта билииннэрэр сыаллаах тереппүттэр, иитээччилэр, логопедтар, алын сүүех учууталлара туваныхтарын сеп диэн 5 – 10 саастаах оҕолорго аналлаах ооньуу онордум.

Фетр тацааһынан истиэнэҕэ ыйанар кебуер. Манна бааллар дорбоон бэлиэлэрэ, фишкалар, тыа кыыллара , дьиэ кыыллара, транспорт, мастар, уе-кейуур, дьиэ –уот, сибэккилэр уо.а.

Бу кебуер ооньуулар оҕо бэйэтиттэн тахсара ордук. Ооньуу сылдьан дорзоону таба сацарарыгар, истэригэр, толкуйдууругар, тулалыыр эйгэни кытта билсэригэр билиилээх буоларыгар кеме буолар

Ооньуу сүрүн сыала:

Оскуолаҕа кириэн иннинээҕи саастаах уонна алын сүүөх оскуола оҕото ооньуу нөнүө дорбоону таба сацарарын ситиһии.

Соруктар:

Оҕо дорбоону сөпкө арааран истэригэр, таба сацарарыгар уерэтии;

- Ооньуу нөнүө оҕо оҕону кытта бодоруһар, ооньуур, кэпсэтэр сатабылларын иитиһии;

- Оџо өйге онорон керер, толкуйдуур, ырытар, кэпсиир дьобурдарын сайыннарыы.

Дорџоонноох айан”. Сыала. Дорџоону сөпкө санардыы.

Бу оонньууга 2-3 оџо кыттыан сеп . Бэриллит дорџоон бэлиэтин (фишка эбэтэр буукуба) оџо ылан дорџоон хонуутугар сыһыарар. Айанын суолун талан ханнык хайысханан, хайдах суолунан айанын бэйэтэ талан сыһыарар. Дорџоон табаарар (фетртан онобуллубут транспорт, кыыллары, үөнү –көйүүр) талан оонньуур(Холобур: “З” – тигээйи ууруллубут суолунан сибэккигэ кетер, “р” – трактор гаражка айанныыр, “к” – куобах тыазза айанныыр уо.д.а) оџо дорџоону санара санара оонньурдары айаннатан тийиэхтээх сирдэригэр илдьэн сыһыарар.

“Ким хайдах сацарар”. Сыала. Бу оонньуу ненүе оџо дорџооннору арааран истэргэ, бүтэй, уьун кылгас дорџооннору холбоон тыл табаарарга туьалаах. Оскуола алын суьуех оџолоро уонна оскуолаБа бэлэмнэнии бөлөх оџолоро ааџа уерэнэллэригэр кемелеех. Оонньуу белебунэн да соџотох да оонньонуон сеп.

“Кэпсээннэһэ оонньуохха”. Сыала Оџо кэпсиир толкуйдуур сацарар, оцорон көрөр дьобурун сайыннарыы.

Бу оонньууга оџо бэйэтэ айан кылгас кэпсээн, остуоруйа толкуйдаан кэпсиир . манна бөлөбунэн, соџотох да оџо оонньуон сеп.

